GABRIELA VIOLETA ADAM

SISTEMUL POPULAR DE DENOMINAȚIE PERSONALĂ DIN COM. RODNA, JUD. BISTRIȚA-NĂSĂUD

Cercetarea de față analizează sistemul popular de denominație personală din com. Rodna, Jud. Bistrița-Năsăud. Materialul provine din două surse complementare: Dicționarul genealogic rodnean (DGR)[1] și o anchetă de teren pentru a verifica și adăugi lista celor două categorii antroponimice: poreclele și supranumele.

1. Sistemul popular de denominație din localitatea amintită mai sus se distinge prin următoarele procedee de individualizare:

a. prenume (*Anchidim*, *Agafia*, *Agripina*, *Anisia*, *Calistru*, *Cosmiana*, *Domnița*, *Dochia*, *Dionisie*, *Foca*, *Frăsina*, *Matroana*, *Mănăilă*, *Melentia*, *Precup*, *Odochim*, *Ofilat*, *Varvara* etc.);

b. hipocoristic (*Arsinica*, *Cătărinuța*, *Cosmița*, *Erji*, *Lăzoruc*, *Linca*, *Lọți*, *Nica*, *Măriuca*, *Măriuța*, *Nelu*, *Nuțuc*, *Tavi*, *Teiuc*, *Teofilaș*, *Tița*, *Toderică*, *Viluț*, *Ucu* etc.);

c. poreclă (*Antena*, *Bricter*, *Ciocârlanu*, *Dodu*, *Fleacu*, *Hacăl*, *Jaru*, *Lampu*, *Mucenicu*, *Oaia*, *Pănușă*, *Românul*, *Șliboviță*, *Trola*, *Văcărița* etc.);

d. supranume (*Benzinaru*, *Clopotaru*, *Drotaru*, *Fătu*, *Groparu* etc.)

1.1. Dintre aceste categorii antroponimice, cele mai frecvent utilizate în sistemul popular de denominație sunt supranumele și poreclele. Având în vedere că în terminologia onomastică acești termeni sunt utilizați fie cu accepțiuni diferite, fie cu aceeași accepțiune, considerăm că este necesar să precizăm care este opțiunea noastră cu privire la repartizarea materialului onomastic în cele două categorii antroponimice: poreclă și supranume.

1.1.1. Deși termenii poreclă și supranume sunt discutați în lingvistica românească încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea de către I.-A. Candrea (1895), constatăm că, în dicționare aceștia sunt definiți, cel mai adesea, unul prin celălalt (DLR, DEX): spre exemplu, în DLR, porecla este definită ca „supranume dat (adesea în bătaie de joc) unei persoane (şi urmaşilor ei) în legătură cu o trăsătură caracteristică a aspectului său exterior, a psihicului sau a activităţilor sale, (rar) poreclire, (învechit, rar) poreclitură; p. gener. supranume”, iar supranumele ca „nume adăugat la numele propriu al unei persoane în semn de cinste sau pentru a o deosebi printr-o caracteristică sau circumstanţă oarecare de o altă persoană, Sinonime: (livresc) cognomen, (învechit) supranume, supranumire; p. ext. poreclă”[2]. DSL (s.v. *supranume*) ia în discuție numai lexemul supranume, definit ca „poreclă repe-

[1] DGR înregistrează antroponimia localității Rodna pentru perioada 1690–1990.

[2] Vezi, în acest sens, şi definiţiile similare din DEX, s.v. *poreclă*, *supranume*.

Caietele Sextil Puşcariu, II, 2015, Cluj-Napoca, p.45–56

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

tată, generalizată, spre deosebire de simplele porecle, folosite ocazional". În ELR, porecla este considerată ca fiind o subcategorie a supranumelui, deosebindu-se de acesta prin caracterul subiectiv, ocazional, prin afectivitate şi motivare semantică. Supranumele nu se confundă cu porecla, acesta dublând sau substituind numele de familie, fiind astfel unicul mijloc de individualizare a persoanei (ELR, s.v. *supranume*).

1.1.2. Studiile de onomastică evidenţiază două perspective de abordare: pe de-o parte, se regăseşte opţiunea cercetătorilor de utilizare a unui singur termen fie poreclă (Al. Graur, Margareta Purcar-Guşeilă), fie supranume (V. Ţâra, M. Homorodean şi N. Mocanu, I. Roşianu, Ch. Ionescu)[3], iar, pe de altă parte, se remarcă necesitatea distincţiei între porecle şi supranume, acestea deosebindu-se prin conţinutul semantic (Loşonţi 1969, Stan 1973): „prin supranume înţelegem calificativul care are un rol exclusiv antroponimic, de a identifica o persoană într-o anumită colectivitate. El este lipsit de valoare afectivă, deci nu este supărător sau jignitor" (Loşonţi 1969, p. 116); porecla se dă „incidental, în diferite momente ale vieţii indivizilor cu scopul de a ironiza, de a batjocori anumite defecte fizice, morale, felul de a vorbi etc. De aceea sunt supărătoare sau jignitoare. Conţinutul lor afectiv le explică în primul rând rapida răspândire, marea circulaţie şi trăinicie. Ele nu se nasc dintr-o necesitate antroponimică, dar, după ce se generalizează, îndeplinesc un asemenea rol" (Loşonţi 1969, p. 117).

1.2. În sistemul antroponimic rodnean, cea mai mare parte dintre locuitori este identificată prin supranume simple (Borşanca, Fătu, Diacu, Preceptoru etc.) sau prin intermediul unor formule de precizare a relaţiei de rudenie, acestea având rolul de precizare a paternităţii sau a filiaţiei materne. În cadrul acestui sistem de denominaţie, rolul fundamental îl are prenumele sau hipocoristicul persoanei, care este pus în relaţie cu:

a. numele de familie: *Anghilina lui Vişchi*, *Gore a Anchii*, *Irina lui Cicioc*, *Matrona Luchii*, *Mihăilă Pioraş* etc.

b. prenumele/hipocoristicul tatălui sau mamei: *Andrei a Firii*, *Anghilina lui Maftei*, *Beta Dochii*, *Dănilă a Şofronii*, *Gavrilă a Tudoriţii*, *Irina lui Chiforuc*, *Măria lui Savir*, *Raveca Nastasiii*, *Tecla lui Radu*, *Zaharia Nichii*;

c. porecla tatălui sau a mamei: *Alexandru a Buluţii*, *Doniză a Şoricului*, *Floarea lui Ciurlea*, *Florea lui Hoatăl*, *Florea lui Techeri*, *Lucreţia Lupului*, *Maftei a Boscoanii*, *Mina lui Şuica*, *Victor a Zorbelii* etc.

d. supranumele tatălui sau al mamei: *Ana Fierarului*, *Gore a Borşencii*, *Nica Popii Larion*, *Simion Benzinaru*, *Simion a lu Riga*, *Simion Polişteru*, *Toader Popii Larion* etc.

e. numele părţii de hotar în care locuieşte: *Câmpu de pe Izvor*, *Horţi de pe Stâncă*, *Ileana de sub Coastă*, *George Sângeorzan din Drumul Mare*, *Loaici de pe Toacă* etc.

1.3. Supranumele, după originea semantică, se repartizează în două clase: supranume individuale şi supranume colective.

[3] Vezi Roşianu 1976, p. 295 şi *passim*.

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

1.3.1. Supranumele individuale, în sistemul antroponimic studiat, indică:

– îndeletnicirea indivizilor: *Brigadiru*, *Clopotaru*, *Diacu*, *Drotaru*, *Fătu*, *Fieraru*, *Frizeriţa*, *Groparu*, *Muzicuţa*, *Papaş*, *Păpucaru*, *Preceptoru*, *Polițeru*, *Poștărelu*, *Sfârnaru*, *Zapciu*;

– originea locală: *Colbaru* (originar din *Colb*, numele pop. al loc. Valea Vinului), *Borşanca* (era originară din zona Maramureşului, probabil din *Borşa*), *Luncanu* (originar din *Lunca Ilvei*), *Măiereanu* (originară din loc. *Maieru*), *Șănțanca* (originară din loc. *Șanț*); *Jghebălauca* (a avut casă în *Jgheab*);

– originea familială: *Bechenoaia* (nfam. *Becheanu*), *Nemeşoaia* (nfam. *Nemeş*), *Nistoroia* (npers. *Nistor*), *Păiuşoaia* (nfam. *Păiuş*), *Piorăşeni* (nfam. *Pioraş*) *Șteopănoaia* (nfam. *Șteopan*).

1.3.2. Supranume colective indică cel mai adesea descendența familială sau zona în care locuiesc: *Izvorani* (cei care locuiesc *Pe Izvor*), *Bureceni* (< nfam. *Bureacă*), *Buțani* (< hipoc. *Buțu* < pren. *Iacob*), *Gicăi* sau *Gicani* (< hipoc. *Gicu*), *Pișt*a*lăi* (< hipoc. magh. *Pișta*), *Nicăi* (< hipoc. *Nică* < hipoc./pren. *Ionică*), *Porceni* (< nfam. *Porcius*, anterior *Porcu*), *Riscăi*. Dintre modalitățile de identificare a unui grup social, în sistemul antroponimic studiat se remarcă supranumele *Bulăi*, *Gicăi*, *Pișt*a*lăi*, *Nicăi*, *Riscăi*. Distribuția formelor *Gicăi*, *Gicani* în variație liberă ne conduce spre întrebarea: aceste numele de grup sunt formate prin derivare de la un antroponim cu sufixul *-ăi*? Originea controversată a sufixului *-ăi* și productivitatea acestuia în segmentul verbelor cu temă onomatopeică (*clănțăi*, *croncăi*, *grohăi*, *olecăi* 'a se văieta', *șorecăi* – cf. FCLR, p. 78–79) ne determină să abordăm momentan cu rezerve această ipoteză. Varianta de interpretare, fără a avea un statut controversat, este cea de plurale ale unor categorii antroponimice (*nicău/nicăi*, *gicău/gicăi*, *pișt*a*lău/pișt*a*lăi*, *riscău/riscău*). Interesant este că un discursul liber al informatorului se utilizează forma în *-ăi*, în timp ce, întrebat direct dacă zic *nicău*, *gicău* etc., informatorul confirmă și singularul.

2. Cum în orice comunitate sătească oamenii sunt permanent în relații directe unii cu alții, își cunosc foarte bine genealogia, calitățile și defectele, obiceiurile, viciile și ticurile, cea care reflectă în mod explicit aceste particularități, dându-le o coloratură aparte, este porecla. Deși multe dintre poreclele adunate relevă spiritul sarcastic, zeflemitor, umoristic al comunității, cele mai multe porecle au apărut din necesitatea stringentă de a deosebi indivizii: spre exemplu, Anton Boldiș era poreclit *Sapari*, Petre Boldiș – *Bembalău*, Florea Boldiș – *Fleoșcuță*, Ioan Boldiș – *Albucu*, Florea Cârdan – *Drotariu*, Dănilă Cârdan – *Băbălău*, Gheorghe Cârdan – *Hopu*, Nechita Cârdan – *Sfârnariu*, Ioachim Cârdan era a *Borșencii*, Alexa Cârdan – *Coliba*.

2.1. În categoria poreclelor, informatorii redau atât poreclele propriu-zise, cât și o serie de nume de familie care, dispărute fiind din sistemul antroponimic rodnean, au fost asimilate poreclei. Dintre acestea notăm: *Băran*, *Bembea*, *Bodale*, *Bontea*, *Bouțan*, *Bucnaru*, *Bulbuc*, *Coșofreț*[4], *Mihârștea*, *Techeri*, *Tiucar* var. a lui *Tecar*[5].

[4] Nfam. *Coșofreț* a dispărut din nomenclatorul oficial al populației rodnene, odată cu renunțarea la acest nume prin căsătorie, cu scopul de a benefica, mai exact de a moșteni drepturile acordate grăni-

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

3. Din punctul de vedere al modului de formare, poreclele sunt:

3.1. Cuvinte derivate cu sufixele: *-a* (*Coaca, Coarba, Pișta*c*a, Ostăciuca, Fripta*), *-an* (*Americanu, Hleban*), *-ar* (*Ferestaru, Insularu, Păpușaru*), *-ălău* (*Bârfalău, Bembalău, Bicalău, Tălpălău, Sorbalău*), *-ău* (*Codău, Focău, Hrincău, Limbău, Măciucău, Ochilău, Pomănău*), *-el* (*Băiețel, Bontănel, Iobănelu, Puricel, Troscoțel*), *-eț* (*Tutuleț*), *-eu* (*Cibiceu*), *-ca* (*Șuica*), *-că* (*Bulaucă, Buțancă, Filimoanca, Pișt*ă*laucă*), *-ica* (*Ciorica, Ciulica, Frumușica, Păpușica*), *-ilă* (*Urechilă*), *-iță* (*Leliț*a*, Porșorița, Văcăriț*a), *-oaia* (*Cucioaia, Gușoaia, Pișt*ă*loaia, Pojăroaia, Surdoaia*), *-oi* (*Cătărămoiu, Fârțoiu, Horoiu, Mierțoiu, Măturoiu, Puțoi*), *-uc* (*Albucu, Berzuc*), *-ulea* (*Moșulea*), *-uș* (*Flămuș*), *-uț (Groștioruț, Pălcuț*), *-uță* (*Bulu*ț*a, Fleoșcuță*).

3.2. Cuvinte formate prin schimbarea valorii gramaticale:

– termenul de bază este un adjectiv: *Cârna, Ciulu, Ciuntu, Fripta, Friptu, Împilitu, Mincinosu, Neagra, Naltu, Prăhosu, Răguș*i*tu, Răul, Spurcata, Sucitu*;

– termenul de bază este un adverb/locuțiune adverbială: *Repedele, Ruptul* (vezi loc. adv. *cu ruptul*), *Târziu*;

– termenul de bază este un verb: *Foflânca, Pișa*;

– termenul de bază este o interjecție: *Cuciu, Hau-Hau, Țup.*

3.3. Cuvinte formate prin compunere:

– vb. aux. *a avea* + subst. *vreme* > *Amvreme*;

– vb. pred. *a căra* + subst. *apă* > *Cară-apă*;

– interj. *vui*! + subst. *mamă* > *Vui-mami*;

– interj. *hi!* + interj. *hi!* > *Hihi*;

– adj. substantivizat *mutu* + por. *Huza* > *Mutu-Huza*.

3.4. Expresii: *Bea și zace, Freacă Cioareci, Frunte Lată, Labă de Urs, Papă ou, Patru ochi într-o cutie, Pom de iarnă, Regina Balului, Scufița Roșie, Soacra știe tot, Șoancă Ciugulită, Trei în unu.*

4. Pentru a înțelege și a explica poreclele, am încercat să aflăm împrejurarea în care s-a născut porecla. În unele cazuri am obținut explicații diferite sau nu am obținut nicio lămurire, din cauza faptului că în momentul de față nu se mai cunosc motivele acordării acesteia.

4.1. Cele mai multe porecle sunt rezultatul unei întâmplări: un bărbat neînsurat și cam bătrân era poreclit *Moșulea*. În urma unei întruniri între feciorii satului, s-a pus rămășag că Ion va duce în spate un mânz de un an pe o distanță de 100 m, în schimbul unei ferii de razole. Ion a reușit să deplaseze mânzul, iar feciorii, întorși acasă au povestit că Ion a apucat mânzul ca un lup, de unde și schimbarea poreclei din Moșulea în *Lupu* (DGR, p. 697) Cum această persoană nu a avut descendenți, porecla a constituit un mijloc de denominație doar pe durata vieții purtătorului ei.

cerilor, drepturi pe care nu le aveau înainte ca liber profesioniști. Prin calitatea de grănicer, aceștia dobândeau dreptul la proprietate, dreptul la educație, egalitate în fața legii, nu mai erau expuși abuzurilor unor funcționari ori voinței arbitrare a unei persoane; vezi Bolovan 2009, p. 438.

[5] Antroponimele *Băran, Bembea, Bodale, Bontea, Bouțan, Bucnaru, Bulbuc* sunt consemnate în DFNFR ca nume de familie în jud. Bistrița-Năsăud.

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

Porecla *Lupu* este înregistrată și în sistemul actual al denominației personale din comuna Rodna, dar explicația informatorului nu are nimic de-a face cu povestea de mai sus, ci reflectă zgârcenia și lipsa de generozitate a persoanei poreclite: „I-o zis Lupu, de hămisit pe avere ce-o fost!”

4.2. Există și situații în care porecla este moștenită de către descendenți: spre exemplu, pentru porecla *Bulăi* și derivatul *Bulaucă*, informatorul, deși identifică referenții, fam. *Bălăi* și din fam. *Bodriheic*, nu cunoaște explicația exactă; consideră că ar putea fi o ciufulire a numelui de familie *Bălăi*. Detalii care contribuie la explicarea poreclei găsim în *Dicționarul genealogic rodnean*, unde se notează căsătoria lui Iacob Bodărheic cu o fată din zona Bârgăului al cărei nume de familie era *Buleu*. Sătencele, invidioase probabil, au poreclit-o „*Buloaia*, feciorii ei erau ai *Bulii*, una dintre fete, mai mică de statură, era poreclită *Buluța*, și, în final, toți cei de la a doua generație erau porecliți *Bulăi*” (DGR, p. 85).

4.3. Deși, în esență, porecla reflectă o trăsătură dominantă a purtătorului ei, am identificat câteva porecla care oglindesc în antonimie particularități ale denominatului: *Jaru* „e un om foarte calm, se pornește greu la orice treabă”, *Gordună* „era mic de statură și slab”, *Viespe* „era foarte leneș”.

5. În continuare vom analiza poreclele, clasificate în funcție de originea semantică. Vom cita între ghilimele explicația informatorilor, când acestea sunt semnificative:

5.1. Porecle care se referă la particularități fizice: *Abure* „era foarte slab”, *Albucu* „era cel de-al patrulea copil al unei familii, şi, fiind băiat, mama lui tot spunea că-i tare frumos şi albuc, şi aşa i-a rămas numele: *Albucu*”, *Antena* „este o femeie foarte înaltă și slabă”, *Bejanca* (< s.f. *bejancă* ‘sac mare’), „era grăsuță”, *Beşuc* „era un om mic şi gras, avea o burtă rotundă ca o beşică de porc”, *Bocşa* „era ca Ioan Bocşa, avea mustaţă şi era grizonant”, *Buboasa* (< *bubă* + suf. *-oasă*) „avea acnee pe faţă”, *Calu* „era foarte înalt”, *Cărunta* „a fost căruntă de tânără”, *Cârna* „avea nasul lovit şi nu i s-a mai vindecat”, *Checheş* (< magh. *kékes* ‘albăstrui’) „era un om vânăt-roşcovan la faţă”, *Ciocârlan*[6] „era un om hâd, îndoit de spate, era sucit şi îndoit de spate, cu coc în spate, umbla mereu cu 6 vite la păscut”, *Ciocuşa* „se uita ciocuş (era saşie)”, *Ciorica* (< *cioară* + suf. *-ica*) „avea tenul măsliniu şi părinţii ei o alintau, comparând-o cu o cioară mică”, *Ciulu* (< adj. *ciul* ‘fără o ureche’) „nu avea o ureche”, *Coaca* (< coc ‘cocoaşă’ + suf. *-a*) „avea un coc în spate”, *Coarba* (*corb* + suf. *-a*) „era neagră la faţă”, *Dodu* (< *dodă* ‘jucărie’, prin derivare regresivă) „când era mic era un copil tare frumos, ca o dodă”, *Fila* (< *filă* ‘foaie (de hârtie)’) „era slabă ca o frunză”, *Foflânca* (< vb. *foflânca* ‘a-şi îndoi spatele încolo şi-ncoace’) „avea un mers legănat din cauza că avea cocoaşă”, *Friptu* „s-a ars cu untură sau ulei încins”, *Frunte lată* „avea fruntea foarte lată”, *Goanga* (< goangă ‘insectă’) „era mic de statură şi cam slăbuţ”, *Goga* (cf. expr. *a sta gog* ’a sta ghemuit‘) „era cocoşat, îmbulzit de spate, cu spatele între umeri”, *Gordună* (< *gordună* ‘contrabas’) „era mic de statură şi cam slab”, *Guşoaia*

[6] Pentru sugestiile etimologice ale lexemului *ciocârlan*, vezi Loşonți 2001, p. 35–40.

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

(< *guşă* + suf. *-oaia*) „a avut guşă”, *Guz* (< *guz* ‘cârtiţă’) „era mică, ca o cârtiţă”, *Hacăl* (< *hacăl* ‘ac de tricotat, cu vârful încovoiat’) „era foarte grasă”, *Hâdu* „lucra la Coloană şi era mereu murdar cu uleiuri”, *Hoatăl* (< magh. *hatalmás* ‘puternic’) „era un om plin de energie, un om voinic”, *Hriba* (< *hribă* ‘ciupercă comestibilă, *Boletus edulis*’) „era bătrână ca o hribă”, *Împilitu* (< *împilit* ‘mic, necrescut’) „a rămas cu crescutul la înălţimea unui copil de 10–12 ani”, *Iobănelu* (*ioban* ‘mare, greu’ + suf. *-el*) „era un om mic, repara papuci şi oamenii îl porecleau *Iobănelu*”, *Îmbulzitu* „avea spinarea încovoiată din cauza spondilozei, era îndoit de spate”, *Încovrigatu* „era adus de spate, avea spatele îndoit, dar oamenii îi mai ziceau şi *Încârligatu*”, *Jidanu* „era un om bogat ce avea părul roşcat şi faţa uşor pistruiată”, *Mutu-Huza* „era surdo-mut”, *Neagra* „era mai brunetă”, *Ochilău* (< *ochilă* + suf. *ău*) „era holbat”, *Paprica* „era mai roşu la faţă şi, de aceea, i-au zis *Paprica*”, *Pălcuț* „era mic de statură şi cam firav”, *Pănuşă* „era o femeie mici de statură”, „bunica lor a avut o pată pe faţă”, *Pâşcu* (prin derivare regresivă din adj. *pâşcav* ‘zbârcit’), *Pleşca* (< *pleşcă* ‘chelie’) „era chel”, *Porozău* (< *porozău* ‘nisip fin’, din magh. *porozó* ‘prăfuitor’) „sunt o familie numeroasă şi sunt mici de statură”, *Porşoriţa* (< *porşor* ‘căpiţă de fân’ + suf. *-iţă*) „era o fată mică de statură, dar cam grasă, iar cei din generaţia ei o asemănau cu un *porşor*”, *Pupoşu* (< *pup* ‘coc în spate, cocoaşă’+ suf. *-oş*) „era cocoşat”, *Ponei* „este mic de statură”, *Puricel* (< *purice* + suf. *-el*) „era un om mic şi slab, dar tare iute”, *Răguşitu, Sucitu* „era slab şi avea coloana într-o parte”, *Supţirelu* (< *supţire* + suf. *-el*) „era foarte slab”, *Surdoaia* (< *surd* + suf. *-oaie*) „bunica sau mama probabil era surdă”, *Şoancă Ciugulită* „era foarte slabă”, *Tremuriciu* (< *tremur* + suf. *-ici*)„era bolnav, îi tremurau mâinile”, *Ţâncă* (< *ţânc* ‘copil mic’) „e mic de statură”, *Ţigănoiu* (< *ţigan* + suf. *-oi*) „era negru ca un ţigan”, *Ţoaba* (< *ţoabă* ‘muscă’) „era înalt şi slab”, *Urechilă* (< *ureche* + suf. *-ilă*) „avea urechile pleoştite şi îndepărtate de cap”.

5.2. Porecle date după particularităţi psihice, trăsături de caracter, obiceiuri sau deprinderi: *Americanu* „purta o pălărie cu pana foarte mare, asemănătoare cu cea a americanilor”, *Amvreme* „era foarte leneş, mereu spunea *am vreme*”, *Angola* „a fost în această regiune în calitate de militar”, *Atenţie* „avea o problemă la deget, ţinea arătătorul mereu drept, ca şi cum ar fi vrut să-i atenţioneze pe ceilalţi”, *Baba* „este un bărbat cu apucături femeieşti”, *Banduru* (< *bandură* ‘femeie de moravuri uşoare’, prin derivare regresivă) „a feciorit tare mult şi şi-a luat de nevastă o *bandură*”, *Băbălău* (< *babă* + suf. *-ălău*) „era un om cam prost şi lipsit de vitalitate”, *Bârfalău* (< *bârfă* + suf. *-ălău*) „bârfea mult”, *Bembalău* (< nfam. *Bembea* + suf. *-ălău*) „erau proşti”, *Bontănel* (< *bontăni* ‘a face zgomot lovind într-un obiect’+ suf. *-el*) „când era tânăr avea mereu dispute cu cei de vârsta lui şi toate se terminau cu o bătaie pe cinste”, *Broasca* „copil fiind a început să meargă foarte târziu, primele lui tentative de mers semănând cu cele ale unei broaşte”, *Buciu* (< *buc*, pl. *buci* ‘pânză de cânepă de calitate mai slabă’), *Burcăşiţa* (< *burcaş* ‘ţigan nomad’ + suf. *-iţă*) „era cam obraznică şi se certa mereu cu lumea din sat”, *Căuş* „a murit de podagră, avea obiceiul de a măsura, de a vămui orice cu căuşul”, *Ciubuc* „era şofer şi umbla

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

mereu să facă ciubuc, ciubucărea", *Ciutu* „era un om prostănac, stângaci", *Codău* (< *coadă* + suf. *-ău*) „fiind singur la părinţi se ţinea mereu de coada mamei, de poala mamei sale ", *Coiu* (< *coi* 'testicul') „se sustrăgea de la muncă, iar cei apropiaţi mereu spuneau că *se învârte ca un coi în căldare*", *Cibiceu* (< *cibică* 'pălărie' + suf. *-eu*) „purta întotdeauna pe cap o cibică, un fel de căciulă, şapcă", *Coliba* „era o familie care locuia în câmp într-o casă sărăcăcioasă şi mică la fel ca o colibă", *Cosârea* erau oameni cu multă avere, aveau foarte mult pământ şi, implicit, foarte mult fânaţ de cosit", *Costruşa* (< *costruşă* 'iapă tânără/mânz cu dungi ca zebra') „avea un mers zvelt", *Cucu* (cf. expr. *a sta cuc* 'ghemuit') „era miner şi la ora mesei obişnuia să se aşeze ghemuit să mănânce. Ortacii din echipă au început să-l ia în derâdere pentru poziţia respectivă, spunându-i că *stă cuc*" (DGR, p. 385), *Cupa* (*cupă* 'unitate de măsură pentru lichide, echivalentă cu 1 litru') „aceşti oameni erau mereu cu cupa cu vinars pe masă"; „unul dintre urmaşi, a fost angajat la oi şi exagera cu folosirea cupei, ca unitate de măsură, pentru sâmbraşi, motiv pentru care l-au poreclit *Cupa, a Cupii*", *Cumpănă* (< *a cumpăni* 'a măsura laptele') „participa mereu la măsuratul laptelui", *Doftorul* „îi ziceau *Doftorul* pentru ţinuta sa impecabilă", *Drapelul* „avea mereu drapelul arborat la casă", *Dreptatea* „avea obiceiul de a specifica mereu ca el are dreptate", *Fansula* „acum e grasă ca o fansulă 'fasole'; provenea din Maieru, localitate în care familiile au copii mulţi şi mărunţi; sunt mici de statură", *Freacă cioarici* „sta mult pe la oi şi se îmbrăca cu cioareci"; „avea obiceiul de a-şi încălzi mâinile, în anotimpul rece, frecându-le de cioareci", *Ferestaru* (< *fereastă*, var. a lui *fereastră* + suf. *-ar*) „avea obiceiul dea sta pe la ferestrele căminului cultural când erau nunţi în sat pentru a primi mâncare şi băutură", *Filer* (< *filer* 'a suta parte dintr-o coroană (monedă austro-ungară), ban') „avea bani mulţi", *Fleandură* (< *fleandură* 'haină zdrenţuită, zdrenţe') „erau tare necăjiţi şi se îmbrăcau cu haine peticite, cu zdrenţe", *Fleoşcotă* „vorbea mult şi fără rost", *Fleoşcuţă* (< interj. *fleoşc* + suf. *-uţă*) „era un om căruia îi plăcea să glumească permanent, vorbea foarte mult", *Focău* (< *foc* + suf. *-ău*) „se enerva foarte repede din orice, era tare irascibil", *Frumuşica* (< *frumos* + suf. *-ica*) „se îmbrăca elegant şi la lucrul câmpului", *Găoaza* (cf. expr. *a sta găoază* 'a sta gură-cască') „era o femeie foarte interesată de ceea ce fac ceilalţi, căuta să surprindă orice discuţie", *Groştioruţ* (< *groştior* 'smântână'+ suf.*-uţ*) „îi plăcea să mănânce coleşă cu groştior", *Harbuz* (< *harbuz* 'bostan, pepene') „avea oameni la secerat veniţi din Maramureş", *Hâdu* (< *hâd* 'urât') „lucra la Coloană, repara maşini mari, şi era mereu murdar cu uleiuri", *Hihi* „avea un râs ciudat, se hlizea *Hi, hi, hi!*", *Hleban* „nu prea îi plăcea mămăliga, şi pentru că pe vremurile alea nu prea era pâine i-o zis *Hleban*", *Horoiu* (< *hori* 'a cânta'+ suf. *-oi*) „era un om foarte vesel căruia îi plăcea să cânte la petreceri", *Hoheru* (< *hoher* 'copil neascultător, copil neastâmpărat', din magh. *hóhér*), *Hopu* (< nfam. *Hopu*) „a fost şoferul unui comerciant care se numea *Hopu*", *Horpotă* (< *horpoti*) „mânca foarte zgomotos", *Hrincău* (< *hrincă* 'orice bucată de mămăligă rece sau pâine' + suf. *-ău*) „era zgârcit", *Huza* (format prin derivare regresivă de la *a huzuri*) „era cam nepăsător, trăia clipa", *Jaru* „era un om

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

foarte calm, se pornea foarte greu la orice treabă", *Jidauca* „se trage din unguri, era cam zgârcită", *Lampu* (< *lampă*) „vindea gaz lampant pentru felinare şi lămpi", *Jidanu* „el nu prea mergea la muncă, era ca jidanii; nevasta şi copii munceau pământul", *Lelea* (< *lele* 'apelativ de adresare pentru o femeie mai în vârstă') „era afemeiat", *Limbău* (< *limbă* + suf. *-ău*) „era baci, vorbea foarte mult", *Lupu, Măciucău* (< *măciucă* + suf. *-ău*) „sunt mai înapoiați, proști", *Măturoi* (< *mătură* + suf. *-oi*) „era mereu cu părul coafat", *Oţetu, Papă ou* „mânca foarte multă papă, omletă", *Patru ochi într-o cutie* „purta ochelari şi de aceea copii au poreclit-o patru ochi într-o cutie", *Pipaş* (*pipaş* 'fumător') „fuma foarte mult", *Piper* „era foarte iute", *Pişa* „erau oameni mai săraci şi cam prostuţi", *Piţula* (< *piţulă* 'monedă') „femeia a fost poreclită *Piţula* pentru că purta mereu la gât o salbă cu taleri, cu piţule de argint", *Pomănău* (< *pomană* 'milostenie pentru iertarea păcatelor'+ suf.-*ău*) „era un om bogat şi darnic, dădea de pomană celor săraci", *Poclog* (< *poclog* 'apelativ pentru desemnarea unui copil neascultător sau neastâmpărat') „era un om tarea şmecher, ciufulea pe toată lumea", *Ponţăilă* „i-au plăcut fetele", *Pom de iarnă* „femeia avea obiceiul de a-şi etala mereu bijuteriile, iar un conductor văzând-o cât este de încărcată cu aur i-a zis că-i ca un pom de iarnă", *Rapidul* „avea obiceiul de a merge foarte repede, umbla ca trenul rapid", *Ratafia* „când veneau feciorii în peţit, ea îi întreba consecvent daca nu cumva i-au adus şi o sticlă de ratafie (= lichior)", *Răul* „din cauza comportamentului său neadecvat, oamenii i-au zis *Ilie Răul*", *Regina Balului* „dansa frumos", *Repedele* „era un om tare iute în mişcări", *Ruptul* (cf. expr. *a lucra cu ruptul* 'a munci mult şi din greu, dar într-un timp foarte scurt'), *Samadâş* (*samadâş*, var. a lui *samalâş* 'zgârcit, avar') „era un om calculat, îşi programa în detaliu toate activităţile", *Scufiţa Roşie* „se îmbrăca, cel mai adesea, în haine de culoare roşie", *Soacra ştie tot* „ştia tot ce se întâmplă în comunitate", *Sorbală* (< *sorbi* + suf. *-ală*), *Sorbălău* (< *sorbi* + suf. *-ălău*) „sorbea ciorba la masă", *Spurcata* „era nespălată şi se zicea că fura şi mana laptelui la vaci", *Şătrar* (< *șatră* 'construcție improvizată în care negustorii îşi expun marfa la târguri sau în piețe' + suf. *-ar*) „umbla cu comerţul ", *Şcârla* (< *șcârlă* 'pipă mare de lut în stare proastă') „erau lingurari, şcârleau (= fumau) mult, toată casa era plină de fum", *Şliboviţă* (< *șliboviță* 'rachiu tare de prune') „a băut multă şliboviţă", *Şoricu* „era un om fără ruşine, avea obrazu gros, ca șoricu", *Şuica* (< *șui* 'prost' + suf. *-ca*) „era un om cam ţicnit la cap, prost", *Tarzan* „era un om foarte puternic, a reuşit să ridice chiar şi un vagonet de mină", *Târziu* „se pornea greu la orice lucru", *Tiocu* (< *tioc*, var. a lui *toc*) „înainte mai confecționa teci în care se păstrează cutea pentru coasă", *Tocila* (< *tocilă* 'piatră circulară pe care se ascut uneltele de tăiat') „se lăuda în faţa sătenilor cu unealta de ascuţit pe care o avea şi îşi oferea serviciile" (DGR, p. 630); „erau cam nespălați, erau negri ca tocila", *Trei în unu* „mama tatăl şi fiul sunt nedespărţiţi, deşi fiul are acum peste 30 de ani", *Trola* (var. a lui *trulă* 'persoană care se îmbracă prost, neîngrijit', < germ. *Troll*, DLR) „bea mult, bea ca o trolă" (cf. *a bea ca o trolă* 'a bea mult, fără măsură'); „au avut casă şi un loc mare în câmp şi şi-au construit un troliu rudimentar pentru a căra lemnele şi fânul", *Tutu* (< *tut* '(persoană)

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

slabă de minte, lipsită de îndemânare; nătâng, tont'), *Tutuleţu* (< *tut* + suf. *-uleț*) „e slab de minte, prostuț", *Ţapu* „era o familie cam îngâmfată, baba era tare afurisită", *Ţarca* „mergea ca o ţarcă", *Văcăriţa* (*văcar* + suf. *-iță*) „păzea ciurda de vaci", *Vânju* (< adj. *vânjos*) „era foarte sprinten şi curajos", *Veterinarul* „era ţăran, se ocupa cu doftoritul animalelor, nu avea şcoală", *Viespe* „era foarte leneş", *Zmăul* „era un om de nestăpânit".

5.3. Porecle care reflectă întâmplări memorabile din viața indivizilor: *Apostol* „după ce i-a murit prima nevastă, la un timp foarte scurt s-a recăsătorit şi s-a pocăit; lumea cunoscând viața sa destul de zbuciumată, marcată de alcool şi infidelitate, a început să-l ia în derâdere, spunând că acum se roagă ca un apostol", *Banditu* „se vorbește că a omorât un om", *Bărbânţă* (< *bărbânţă* 'vas din lemn în care se ţine brânza sau iaurtul din lapte de oaie') „a fost miner, îi plăcea să se laude cu brânza lui de oi, ținută în bărbânță, brânză care, de altfel, nu era foarte bună, era iute şi înspre primăvară începea să mucegăiască", *Bâza, Boamba, Bogău* (< *bogău* 'persoană care are o stare materială foarte bună') „aveau multă avere, erau gazde", „locuiau la blocuri şi ţineau animale şi de aceea oamenii le-au zis că-s bogăi", *Boscoana* „era o femeie despre care se zicea că face vrăji, boscoane", *Bruk* „a vizitat ca militar localitate Bruk din Austria şi îşi povestea experiența cu un ton laudativ", *Cătărămoiu* (< *cătăramă,* var. a lui *cataramă* + suf. *-oi*) „fiind în armată a primit o uniformă care avea la haină o cataramă foarte mare. Întors acasă, a povestit că avea la haină un *cătărămoi*... şi *Cătărămoiu* i-a rămas numele"; „întotdeauna când ieşea în sat îi plăcea să spună că el are bani la *cătăramă*.", *Călăuz* (< *călăuz* 'comandant, căpetenie, şef') „umbla din casa în casă, umbla ca un călăuz 24 de ore din 24", *Chifla* (< *chiflă* 'corn') „a dus o vacă la montă, iar vaca, rotunjindu-şi spinarea, a zis că vaca ei s-a gugulit ca o chiflă, şi *Chiflă* i-a rămas numele", *Dobaşu* (< *dobă,* var. a lui *tobă* + suf. *-aş*) „în timpul satisfacerii serviciului militar în cadrul Regimentului de graniță năsăudean lui i s-a încredințat toba mare prin bătăile căreia militarii păstrau cadența", *Drăculeţu* (< *drac* + suf. *-uleț*) „la fărşang (carnaval organizat de catolici la intrarea în postul paştelui) acest om s-a costumat în drac şi de atunci lumea i-a zis *Drăculeţu*", *Drobeta* „a furat o sticlă de băutură care se numea Drobeta", *Fârţoiu* (< interj. *fârţ* + suf. *-oi*) „a avut în tinereţe o pereche de pantofi care scârţâiau *fârţ-fârţ-fârţ*", *Hersu* „a fost sub-primar la Rodna, iar cei din conducerea localităţii i se adresau cu germ. *Her* 'domn' şi prescurtarea *S* de la nfam. *Sângeorzan*, de unde Hers(u)" (DGR, p. 682), *Mierţoiu* „după măsuratul oilor, sâmbraşii au contribuit cu bani şi l-au trimis din munte în Valea Vinului să cumpere o ferie de vinars. Din banii colectaţi, Arsente a reuşit să cumpere o cantitate dublă de vinars, şi, la întoarcere, când se apropia de stână, a început să strige că a cumpărat o mierță de vinars" (DGR, p. 445), *Moşulea, Mucenicu* „în timp ce se afla cu batalionul într-o campanie militară, văzând că drapelul este în pericol, pentru a-l salva l-a înfăşurat pe lângă corp. Pentru gestul său, inamicul l-a supus unor chinuri groaznice, suferind ca un mucenic. În urma acestei întâmplări, cei din neamul lui au fost recunoscuţi ca fiind a *Mucenicului*" (DGR, p. 333), *Nenorocire*

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

„băiatul unei familii a murit strivit de zidurile bisericii ridicate înainte de invazia tătarilor, în timpul reparaţiilor bisericii greco-catolice şi a extinderii acesteia prin adăugire.” (DGR, p. 107), *Oaia* „erau cei dintre ai lui *Broasca*, şi-a luat un pieptar de oaie invers, cu lâna în afară şi, de aceea, i-a rămas numele *Oaia*”, *Pacea* „ La sărbătorile de iarnă a mers cu Irodul şi s-a costumat în preot. După sărbători nu şi-a ieşit deloc din rol, cântând şi rostind ca un preot sintagma *Pace vouă!*, de unde şi porecla *Pacea*”, *Papă ou* „mânca foarte multă papă, omletă, chiar şi la marile sărbători”, *Patru ochi într-o cutie* „purta ochelari şi de aceea copii au poreclit-o patru ochi într-o cutie”, *Păpuşaru* (< *păpuşă* + suf. *-ar*) „a dus cadou unei fete, când a mers la peţit, o păpuşă”, *Plumbu* (< *plumb* ‘glonţ, proiectil’) „a fost grănicer şi pentru că a rămas invalid, lovit sau împuşcat fiind, i-a rămas numele *Plumbu*”, *Pojăroaia* (< *pojar* ‘foc violent, mistuitor’ + suf. *-oaie*) „şi-a refăcut casă după un incendiu de proporţii, se spune că cineva i-ar fi dat foc la casă”, *Troscoţel* (< *troscot* (în nord-estul Transilvaniei) clopot ‘clopot atârnat de gâtul oilor, talangă’ (cf. şi DLR) + suf. *-el*) „când era copil a mers cu mieii la păscut la Valea Vinului şi, nefiind atent, i-a pierdut. A început să-i caute şi-i tot întreba pe oamenii din sat dacă nu i-a văzut/auzit cineva troscoţelul mieilor.”, *Ţup* (< interj. *ţup,* var. a lui *ţop*) „era o persoană mică de statură, şi când se făceau hore sau când mergea la bere (întâlnire a sătenilor, cu precădere înaintea marilor posturi de peste an, organizată cu lăutari, mâncare şi băutură) era cel mai jucăuş”.

5.4. Porecle care indică defecte de pronunțare, ticuri verbale, cuvinte neobișnuite în grai: *Bădâna* „femeia având un defect de vorbire, când trebuia să pronunţe cuvântul *bătrână* se auzea *bădâna*, motiv pentru care cei din generaţia ei i-au zis *Bădâna*”, *Bicheru* (< *bicher* ‘om petrecăreț’, cf. şi DLR) „se ține numai de petreceri și ștrengării”, *Bubicu* „pronunţa, în loc de *bunic*, *bubic*”, *Curechi* (< *curechi* ‘varză’) „încerca să vorbească literar şi pronunţa *curechi* în loc de *cureci*, ca în graiul local”, *Harbuz* (< *harbuz* ‘bostan, pepene’) „avea oameni la secerat veniţi din Maramureş”, *Copil* „de când i-a născut nevasta a început să utilizeze în limbaj termenul *copil*, în loc de termenul regional *băiat* ‘copil mic’”, *Goantea* „erau bâlbâit şi pronunţa *goante* în loc de *gloanţe*”, *Loidăr* (îl chema Larion Bindiu, era român, dar i-au adaptat numele pronunției maghiare), *Naltu* „înjura foarte des şi nu folosea cuvântul D-zeu, ci *Naltu*”, *Mâţu* „venit din armată acasă, a început să folosească termenul *pisică* în loc de *mâţ*, cel care este frecvent utilizat în localitate”, *Piţila* „prenumele *Simina* li s-a părut ciudat, şi, printr-un joc rimat *Simina–Piţila,* s-a ajuns la *Piţila*”, *Ţili* (< hipoc. *Cili* < pren. *Cecilia*).

5.5. La baza acordării poreclelor stau și alte criterii decât cele expuse mai sus. Unele se referă la:

– ocupația indivizilor: *Berbecaru* „a fost tehnician veterinar”, *Bicalău*[7] (< *bică* ‘taur’ + suf. *-ălău*) „se ocupa cu comerţul vitelor”, *Caravană* „el gestiona camioanele cu ajutoare trimise de pocăiți în Rodna”, *Ceaclău* (< *ceaclău*, var. a lui *ceatlău*

[7] Termenul *bică* nu se înregistrează în zonă cu accepțiunea de ‘taur’ sau ´viţel de 2–3 ani’, dar este ocurent în expresia *rage ca o bică*.

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

'instrument de tortură care se punea împrejurul capului') „a fost sergent de poliție la Bistrița", *Colectărul* „era angajatul primăriei si se ocupa de încasarea impozitelor, perceptor; a fost casier", *Contoloru* (var. a lui *controlor*) „a lucrat la primărie în calitate de cenzor", *Jalipu*, *Gealipu* (< *gelep* 'neguțător de vite, străin (turc, armean, grec) care venea, pe vremuri, în țară să cumpere oi spre a le vinde la Constantinopol') „intermedia comerțul cu animale";

– originea etnică: *Bozgoru* „era o familie de unguri", *Românul* „era singurul comerciant de origine română printre evrei, care avea magazin pe str. Principală", *Rusca* (< *ruscă* 'rusoaică') „era venită din Cârlibaba, de peste munți din răsărit" (DGR, p. 446), *Șvabu* „era ungur", *Țimbulaș* „corcitură între țigan și ungur";

– descendența familială: *Șpuru* „a fost copilul ilegitim al Nastasiei Borza", *Berzuc* „îi ziceau *Berzuc* după numele de familie al soției sale, Ana Berza. Numele lui era Szabo" (DGR, p. 652), *Bricter* „a fost poreclit după numele tatălui natural care era mecanic la fabrica din Valea Vinului și o curta pe Ana, mama lui", *Fripta* „era soră cu *Friptu*", *Ciulica* „era nevasta lui *Ciulu*", *Chiforuc* „era poreclit după numele unuia dintre soții mamei sale. Numele lui este Simion", *Căizăroaia* „era soția lui *Caizăr*", *Cucioaia* „e nevasta sau fata lui *Cuciu*", *Hotăloaia* „se presupune că ar fi fata ilegitimă a lui *Hoatăl*", *Filimoanca*, *Lelița* (< *lele* + suf. *-iță*), *Ostăciuc* (< pren. *Ostace*, var. a lui *Ostafie* + suf. *-uc*), *Piștoaca* (< hipoc. *Pișta* + suf. *-oacă*, prin asimilarea lui *i* semivocalic) „era nevasta lui *Pișta*", *Pișstaca* (< hipoc. *Pișta* + suf. *-ca*) „era fata lui Pișta", *Tiuțu* (< hipoc. *Tiuțu* < *Filofteiuțu* < pren. *Filoftei* + suf. *-uțu*) „punea tiuț (var. locală a lui *ștuț* 'bucată scurtă de țeavă care face legătura între un recipient și o conductă', vezi DLR) la oalele sparte, le nituia"; descendenții lui *Filoftei*), *Țali* „îi ziceau *Țali* după numele presupusului tată care era evreu";

– partea de hotar în care locuiesc: *Hoarți* (*de pe Stâncă*) (< *horți* 'a freca ceva, a scărpina') „locuiește aproape de malul abrupt al Someșului", *Imaș* (< *imaș* 'pășune comunală') „locuia aproape de imaș", *Insularu* (< *insulă* + suf. *-ar*) „era izolat de sat, până acasă avea de trecut Someșul", *Părău* „și-au improvizat o casă pe *Părău Țiganilor*".

Întrucât pentru o serie de porecle nu am reușit să obținem explicația, acestea nu au fost încadrate în categoriile expuse mai sus: *Corcă* (*a Corchii*), *Dălucă*, *Flămuș*, *Fleacu*, *Gonghir*, *Huhoaia*, *Lebeș*, *Parșon*, *Pâșcu*, *Pitati*, *Prăhosu*, *Puiețu*, *Rainău*, *Răgăzan*, *Sipiri*, *Sischiri*, *Sula*, *Surlea*, *Șănură*, *Șisăr*, *Tălpălău*, *Tortic*, *Țindărelu.*

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

Candrea 1895 = Ion-Aurel Candrea, *Poreclele la români*, Bucureşti, Editura Librăriei Socecŭ & Comp., 1895.

DA/DLR = *Dicționarul limbii române*. Ediție anastatică după *Dicționarul limbii române* (DA) și *Dicționarul limbii române* (DLR), București, Editura Academiei Române, 2010.

DEX = *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Univers Enciclopedic, 1998.

DFNFR = *Dicționar de frecvență a numelor de familie din România*, vol. I. *A–B*, Craiova, Editura Universitaria, 2003.

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)

DGR = Silvestru Leontin Mureșianu, *Dicționar genealogic rodnean*. *1690–1990*, [București,] Editura Tinerama, 2001.
DSL = Angela Bidu-Vrânceanu, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2005.
ELR = Marius Sala (coord.), Mioara Avram, Jana Balacciu Matei, Iancu Fischer, *Enciclopedia limbii române*. Ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.
FCLR = Magdalena Popescu-Marin (coord.), Eugenia Contraș, Cristina Gherman, Finuța Hasan, *Formarea cuvintelor în limba română*: *secolele al XVI-lea–al XVIII-lea*, București, Editura Academiei Române, 2007.
Loșonți 1969 = Dumitru Loșonți, *Sistemul popular de denominație personală din Bonțida (jud. Cluj)*, în CL, XIV, 1969, nr. 1, p. 115–123.
Loșonți 2001 = *Soluții și sugestii etimologice*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001.
Roșianu 1976 = Ion Roșianu, *O problemă de onomastică în discuție*: *categoriile antroponimice*, în LR, XXV, nr. 3, p. 289–301.
Stan 1973 = Aurelia Stan, *O problemă de terminologie onomastică*: *poreclă–supranume*, în CL, XVIII, 1973, nr. 1, p. 85–90.

ABREVIERI

adj. = adjectiv; fam. = familie; hipoc. = hipocoristic; interj. = interjecție; loc. = localitate; loc. adv. = locuțiune adverbială; nfam. = nume de familie; por. = poreclă; pren. = prenume; vb. aux. = verb auxiliar; vb. pred. = verb predicativ; subst. = substantiv; suf. = sufix; var. = variantă.

THE POPULAR PERSONAL DENOMINATION SYSTEM IN RODNA (LOCALITY IN BISTRIȚA-NĂSĂUD COUNTY) (*Abstract*)

The popular denomination system in Rodna locality (BN county) individualizes by: first names, caress names, nicknames, appellations. Beside these, the people can be identified by indicating kinship (paternity of maternal filiation) or by official name. The last category is represented by names of those who come from other regions and whose ancestors are not known by the community.

Cuvinte-cheie: *compunere, derivare, hipocoristic, poreclă, supranume, schimbarea valorii gramaticale.*
Keywords: *composition, derivation, caress name, nickname, appelation, grammatical conversion.*

Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu”
Cluj-Napoca, str. Emil Racoviță, 21
gabrieladomide@yahoo.com

BDD-A22890 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:51 UTC)